

15. juuni 2015

Eesti Vabariigi riigikontrolöri Alar Karise kommentaar Riigikontrolli ülevaatele riigi rändepoliitika valikutest:

"Rändega seonduv on enamikus riikides, sealhulgas Eestis, poliitiliselt ja sotsiaalselt tundlik teema. Sageli räägitakse sellest üldsõnaliselt ja emotsionaalselt, tuginemata konkreetsetele andmetele ja määratlemata asja sisu. Seetõttu ei ole ka teadvustatud, et tegelikult on viimase kümne aasta jooksul Eestisse sisse rännanud ligi 25 000 välismaalast, kellest kõik ei ole muidugi siia jäänud. Riigikontroll vaatas, kuidas me oleme seni hakkama saanud siia saabunud inimeste parimate oskuste kasutamisega Eesti majanduse ja riigi tugevdamisel ning mida teha, et tulevikus kasutada ära tululoomisvõimeliste sisserändajate potentsiaali. Taustaks on tõsiasi, et aastaks 2020 väheneb tööealiste ehk 20–64aastaste inimeste arv ca 50 000 võrra ning aastaks 2040 juba 165 000 võrra. Samal ajal suureneb 65aastaste ja vanemate inimeste arv aastaks 2020 ligi 24 000 ja aastaks 2040 rohkem kui 88 000 võrra.

Oleme harjunud käsitlema oma olukorda, kus tööturult lahkub rohkem inimesi, kui sinna juurde tuleb, tulevikus kummitava tööjõupuudusena. Teisalt on näiteks kodanikupalga idee üheks ajendiks tehnoloogia areng, mille pärast vajab maailm väidetavalt varsti tunduvalt vähem töökäsi. Alles hiljuti arutleti meedias samal teemal ja toodi välja, et mõne ennustuse järgi võib info- ja kommunikatsioonitehnoloogia areng seada kaugemas tulevikus Eestis töötä jäämise riski 70 protsenti hõivatuist ehk 431 000 inimest.

Mis tegelikult juhtub, on praegu võimatu ennustada. Me peame suutma küll teatavas lühiperspektiivis prognoosida, milliseid spetsialiste ja kui palju meil Eestis vaja on, kuid pikema perspektiivi teadmine on hägune ja ei saagi selge olla, sest me ei tea, milliseid vajadusi kaugem tulevik võib tuua.

Tulles tuleviku juurest tagasi tänapäeva, on aga selge, et keegi peab ju ülal pidama meie pensioni- ja ravikindlustussüsteemi, riiki ja ühiskonda tervikuna. Seega on Eesti inimeste elatustaseme säilitamise ja majandusarengu tagamise seisukohast oluline, et me kõik otsiks aktiivselt lahendusi, kuidas tekiks tulu, mida ühiskonna vajadusteks kasutada. Milline osakaal on nende probleemide lahendamisel rändel ja milline kõikvõimalikel riigisisestel reformidel, on teema, kus praegu on rohkem küsimusi kui vastuseid. Loodetavasti aitab käesolev ülevaade meie praegusi olusid paremini mõista ja mõtteid nende lahenduse leidmisele suunata."